

Kúria

végzése

Az ügy száma: Bfv.III.1.519/2024/9.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Molnár Ferencné dr., a tanács elnöke
Dr. Hornyák Szabolcs János, előadó bíró
Dr. Bartkó Levente, bíró
Dr. Horváth Péter, bíró
Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2025. szeptember 9.

Az ügy tárgya: lopás büntette és más bűncselekmény

Terhelt(ek): terhelt

Első fok: Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság, 4.B.XVIII.1079/2022/25., ítélet, előkészítő ülés, 2023. március 21.

Másodfok: Fővárosi Törvényszék, 29.Bf.8666/2023/17., ítélet, nyilvános ülés, 2024. január 12.

Az indítvány előterjesztője: a terhelt

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a lopás büntette és más bűncselekmény miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Budapesti XVIII.

és XIX. Kerületi Bíróság 4.B.XVIII.1079/2022/25. számú és a Fővárosi Törvényszék 29.Bf.8666/2023/17. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] A Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság a 2023. március 21. napján meghozott 4.B.XVIII.1079/2022/25. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett lopás büntettségében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb) és bc) alpont, (4) bekezdés b) pont] és magánlaksértés büntettségében [Btk. 221. § (2) bekezdés a) pont]. Ezért őt halmazati büntetésül 3 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A szabadságvesztés tartamába beszámította az előzetes fogvatartásban töltött időt, rendelkezett továbbá a bűnjelekről és a bűnügyi költségről.

[2] Védelmi fellebbezések alapján eljárva a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2024. január 12. napján jogerős 29.Bf.8666/2023/17. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a terhelt terhére rótt vagyoni elleni bűncselekményt a Btk. 370. § (1) bekezdésében meghatározott, és a (2) bekezdés b) pont bc) alpontjára figyelemmel a (4) bekezdés b) pont ba) alpontja szerint minősülő lopás büntette kísérletének minősítette. A kiszabott szabadságvesztés tartamát 2 év 6 hónapra enyhítette. Megállapította, hogy a szabadságvesztés tartamával meghosszabbodik a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 3.Bpk.II.1358/2022/6. számú büntetővégzésével kiszabott szabadságvesztés próbaideje. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[3] A jogerős ítéletben rögzített, és ekként a felülvizsgálati eljárásban is irányadó tényállás lényege a következő:

I. tényállási pont

A terhelt 2022. augusztus 10-én a délutáni órákban megjelent a két sértett közös tulajdonában álló lakatlan ingatlannál azért, hogy onnan értékeket tulajdonítson el. A terhelt az ingatlan kertkapuját rögzítő 3 mm vastag drótot a nála lévő csípőfogóval levágta, majd a csukott, de nem zárt bejárati ajtón keresztül behatolt a házba, ahonnan 394.025 forint értékben használati és dísz tárgyakat tulajdonított el. A rongálási kár 37.000 forint.

A terhelt az eltulajdonítani kívánt tárgyakat a nála lévő hátizsákba, sporttáskába, illetve a házban talált bőröndbe és szatyrokba pakolta, majd azokkal 16 óra körüli időben az ingatlanból távozott, azonban a szomszédok észlelték a cselekményét, ezért őt a rendőrök kiérkezéséig az utcán visszatartották.

II. tényállási pont

A terhelt ezt követően, 2022. augusztus 17-én éjjel 3 óra 35 perc körüli időben visszatért ehhez ingatlanhoz, a kerítésen átmászott, majd a nyitott bejárati ajtón keresztül bement a nyitott házba, ahol eltulajdonítási szándékkal használati tárgyakat készített össze, melyek összértéke 114.000 forint. Az eltulajdonítani kívánt tárgyakat a nála lévő táskába, illetve egy szatyorba pakolta, majd azokkal együtt az ingatlanból távozni kívánt. Ekkor észlelte a ház előtt éppen elhaladó rendőrautót, ezért az összekészített dolgokat hátrahagyva a szomszédos telken keresztül kísérelt meg elmenekülni oly módon, hogy a sértett tulajdonában álló ingatlan udvarára a kerítésen keresztül átmászott, ahol végül a rendőrkörőrök elfogták. A sértett magánindítványát 2022. augusztus 17. napján joghatályosan előterjesztette.

Az I. és a II. tényállásokban részletezett cselekmények következtében a sértetteket ért lopási kár együttesen 508.025 forint, míg a rongálási kár 37.000 forint volt, a lopási kár a tettenérés folytán megtérült.

II.

[4] A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt – a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjára és a Be. 649. § b) pont ba) alpontjára alapítottan – a vele szemben kiszabott büntetés enyhítése érdekében.

[5] Indokai szerint tévedett az eljáró bíróság, amikor a terhére rótt lopást nem kétféleképpen, mindkét esetben kísérleti szakban rekedt cselekménynek minősítette.

[6] Utalt arra, hogy a másodfokú bíróság sem tekintette a cselekményét folytatólagosan és üzletszerűen elkövetettnek, így a két különböző időpontban elkövetett cselekmény nem vonható egybe.

[7] Vitatta továbbá a magánlaksértés miatti felelősségre vonását, mert álláspontja szerint magatartása nem arra irányult, hogy e bűncselekményt elkövesse.

[8] Kifogásolta, hogy az elvett dolgok értékét a nyomozás során fénykép alapján állapította meg a szakértő, akinek díja is eltűzött volt.

[9] A Legfőbb Ügyészség BF.1502/2024/2. számú nyilatkozatában a felülvizsgálati indítványt az elkövetési értéket vitató részében törvényben kizártnak, részben azonban alaposnak tartotta.

[10] Indokai szerint nem tévedett az eljáró bíróság, amikor a terhelt terhére rótt vagyon elleni bűncselekményt folytatólagosan elkövetettnek minősítette, és a két rész-cselekmény alapján az összegzett elkövetési értéket 508.025 forintban állapította meg.

[11] Utalt arra, hogy a dolog elleni erőszak csak a folytatólagos egység egyik rész-cselekményét minősíti, amely felveti azt a kérdést, hogy ez az egész cselekmény minősítésére kihat-e.

[12] E körben hivatkozott a 40/2007. BK véleményben írtakra, mely szerint, ha a természetes vagy folytatólagos egység keretébe tartozó valamely rész-cselekményt jogilag súlyosabban kell értékelni, ez általában az egész bűncselekmény minősítésére kihat. Ennek az az indoka, hogy a bűncselekményi egységnek szükségszerűen magán kell viselnie az alkotóelemeinek ismérveit is.

[13] Ugyanakkor e kollégiumi vélemény szerint, ha a szabálysértési értékre elkövetett cselekmény a természetes vagy folytatólagos egység keretén belül a bűncselekmény

részcselekményévé válik, a minősítő körülmények elveszítik a jelentőségüket, nem befolyásolják a bűncselekmény minősítését, amely így az elkövetési értékhez igazodik.

[14] Ebből következően, ha a folytatólagos egység részét képező részcselekményekkel érintett elkövetési érték külön-külön is nagyobb, ám a dolog elleni erőszak csak az egyik részcselekményt minősíti, az összegzett elkövetési érték pedig együttesen is csak nagyobb érték, akkor a helyes minősítés a legsúlyosabb részcselekményhez igazodik.

[15] Jelen ügyben azonban ettől eltérő a helyzet. Mind a dolog elleni erőszakkal érintett elkövetési érték, mind az azt nélkülöző lopási részcselekménnyel érintett elkövetési érték csak kisebb, és csak együttesen haladják meg a nagyobb érték alsó határát.

[16] Álláspontja szerint a Btk. 370. § (4) bekezdés b) pontja akkor állapítható meg, ha a dolog elleni erőszakkal vagy más, a jogalkotó által értékelt minősítő körülménnyel érintett elkövetési érték is nagyobb. Ebből pedig az következik, hogy ha a dolog elleni erőszakkal érintett részcselekmény elkövetési értéke csak kisebb, akkor ez nem minősítheti súlyosabban a cselekményegységet, ha csak a többi részcselekménnyel együttesen lépi át a nagyobb érték alsó határát.

[17] Mindezekből következően a terhelt terhére rótt vagyon elleni bűncselekmény 1 rendbeli folytatólagosan elkövetett lopás büntette kísérletének [Btk. 370. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont] minősül.

[18] Indokai szerint tévedett az eljáró bíróság abban is, hogy a terhelt terhére magánlaksértés büntettét is megállapította.

[19] E körben kifejtette, hogy az irányadó tényállás alapján a terhelt szándéka mindkét részcselekmény elkövetésekor az ingatlanban lévő ingóságok eltulajdonítására irányult, mindkét alkalommal csupán az eltulajdonítás idejéig tartózkodott az ingatlanban, így a magánlaksértés tárgyi és alanyi előfeltételei a lopástól elkülönülten nem valósultak meg.

[20] Mindezek alapján álláspontja szerint a terhelttel szemben kiszabott büntetés eltúlzottan súlyos, ezért annak enyhítése indokolt.

[21] Indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatot változtassa meg, a terhelt cselekményét egységesen folytatólagosan elkövetett lopás büntette kísérletének minősítse, a terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát enyhítse, annak halmazati büntetés jellegére utalást mellőzze, egyebekben pedig a megtámadott határozatot hatályában tartsa fenn.

III.

[22] A terhelt felülvizsgálati indítványa nem alapos.

[23] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szembeni jogi kifogás lehetőségét biztosítja.

[24] A Be. 648. §-a valamennyi felülvizsgálati okra kiterjedően rögzíti, hogy felülvizsgálatnak csak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen van helye, a jogerős ügydöntő határozatban rögzített tényállás alapulvételeivel, kizárólag a Be. 648. § a)-d) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[25] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a büntető

anyagi jog szabályainak megszegésével állapította meg a terhelt bűnösségét, a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja szerint pedig akkor is, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályának megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést.

[26] A felülvizsgálati indítvány szerint tévedett az eljáró bíróság, amikor a terhelt terhére rótt vagyon elleni bűncselekményt folytatólagosan elkövetettnek minősítette, ehelyett álláspontja szerint kétféle lopás büntette kísérletét kellett volna megállapítani.

[27] A Btk. 370. § (1) bekezdése szerint, aki idegen dolgot mástól azért vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa, lopást követ el.

[28] A lopás elkövetési tárgya csak idegen dolog lehet, amely tehát az elkövetőn kívül bármely természetes, vagy jogi személy tulajdona. Elkövetési magatartása a dolog elvétele, melynek a birtokos akarata ellenére kell történnie. Az elvétel – egyéb tényállási elemek megléte esetén – akkor lopás, ha az jogtalan eltulajdonítás céljából történik. Az eltulajdonítás akkor jogtalan, ha az nem a Btk.-ban szabályozott jogcímek valamelyikén történik.

[29] A lopás elkövetési értéke az elvett idegen dolog (dolgok) értékéhez igazodik, amely ötvenezer-egy és ötszázezer forint között kisebb [Btk. 459. § (6) bekezdés a) pont], ötszázezer-egy és ötmillió forint között nagyobb [Btk. 459. § (6) bekezdés b) pont].

[30] A Btk. 6. § (2) bekezdése szerint nem bűnhalmazat, hanem folytatólagosan elkövetett bűncselekmény az, ha az elkövető ugyanolyan bűncselekményt, egységes akaratelhatározással, azonos sértett sérelmére, rövid időközökben, többször követ el.

[31] A folytatólagosság törvényi egység, amelybe tehát az azonos törvényi tényállásba ütköző, rövid időn belül, egységes akaratelhatározással, ismétlődően megvalósított magatartások tartoznak.

[32] Jelen esetben a folytatólagos elkövetés minden törvényi feltétele adott.

[33] Az irányadó tényállás szerint a terhelt két alkalommal, 2022. augusztus 10-én, majd egy héttel ezt követően, 2022. augusztus 17. napján ment be a sértettek házába, hogy az ott lévő dolgokat elvigye.

[34] Cselekményei ugyanabba az alaptényállásba illeszkednek, az elkövetési idejük egymáshoz igen közel álló, a sértettek ugyanazok, az egységes elhatározásra pedig ezekből, valamint az elkövetés helyének azonosságából aggálytalan következtetés vonható.

[35] Mindezek alapján az eljáró bíróság törvényesen minősítette a terhelt vagyon elleni bűncselekményét folytatólagosan elkövetett 1 rendbeli bűncselekménynek.

[36] A felülvizsgálati indítványban írtakra figyelemmel megjegyzi azonban a Kúria, hogy a folytatólagos bűnelkövetés valamelyik törvényi feltételének hiánya esetén az egységként történő minősítés kizárt, ez egyben azt jelenti, hogy az egyes bűncselekmények egymással halmazatban állnak, amelynek következménye a – súlyosabb – halmazati büntetés kiszabása (Btk. 81. §).

[37] A folytatólagos elkövetés, így a törvényi egység megállapításából következik, hogy a terhelt terhére rótt bűncselekmény elkövetési értéke a két rész-cselekmény elkövetési értékének (I. tényállási pont esetén 394.025 forint, II. tényállási pont esetén 114.000 forint) összege, vagyis 508.025 forint, amely a Btk. már idézett 459. § (6) bekezdés b) pontja szerint nagyobb érték.

[38] A Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint a terhelt terhére rótt lopás minősítése csak ezen az elkövetési értéken alapul, a dolog elleni erőszak mint ehhez az elkövetési értékhez kapcsolódó minősítő körülmény megállapításának nincs helye, mert a dolog elleni erőszak

csak az egyik, önmagában kisebb értékre elkövetett részcselekmény vonatkozásában állapítható meg, és a két részcselekmény csak együttesen éri el a nagyobb értéket.

[39] Ezzel szemben évtizedek óta töretlen az ítélkezési gyakorlat abban, hogy ha a természetes vagy a folytatólagos egység keretébe tartozó valamely részcselekményt jogilag súlyosabban kell értékelni, ez általában az egész bűncselekmény minősítésére kihat. Ennek az az indoka, hogy a bűncselekményi egységnek szükségszerűen magán kell viselnie alkotóelemeinek ismérveit.

[40] Ennél fogva a fenti esetben a lopási cselekményt általában ugyanúgy kell minősíteni, mintha a minősítő körülmény a teljes elkövetési értéke tekintetében megállapítható lenne. Ennek azonban nyilvánvalóan az az előfeltétele, hogy a súlyosabban minősülő részcselekmény a szabálysértési értékhatárt meghaladó értékre valósuljon meg (40/2007. BK vélemény).

[41] Így – mint jelen ügyben is – a Btk. 370. § (4) bekezdés b) pont szerint minősül a nagyobb értékre elkövetett lopás, ha csak az egyik részcselekményét követték el dolog elleni erőszakkal.

[42] Mindebből következően a Legfőbb Ügyészség ezzel ellentétes álláspontja nem helytálló, az az idézett kollégiumi állásfoglalás téves értelmezésén alapul. A 40/2007. BK vélemény ugyanis egyértelműen azt tartalmazza, hogy a szabálysértési értékre elkövetett lopást vétségge minősítő körülmények akkor vesztik el a jelentőségüket, és akkor nem befolyásolják a bűncselekmény minősítését, ha a szabálysértési értékre elkövetett cselekmény a természetes vagy folytatólagos egység keretén belül a bűncselekmény részcselekményévé válik. Ez azonban csak a szabálysértési értékre elkövetett cselekmények esetén igaz, mely esetben valóban a büntetés kiszabása során értékelhető súlyosító körülményként, hogy az elkövető valamely részcselekményt egyébként súlyosabb minősítést eredményező módon vitte véghez.

[43] Ekként a terhelt terhére rótt vagyon elleni bűncselekmény folytatólagosan elkövetett lopás büntette kísérletének [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (4) bekezdés b) pont] minősül.

[44] A másodfokú bíróság helytállóan fejtette ki, hogy a terhelt terhére rótt ezen egységes bűncselekmény miatt rekedt kísérleti szakban, az ezzel kapcsolatos okfejtésével a Kúria is maradéktalanul egyetértett {Fővárosi Törvényszék 29.Bf.8666/2023/17. számú ítélet [18] bekezdés}.

[45] A Kúria utal arra, hogy az irányadó tényállásból a lopás rendbeliségét illetően nem vonható le a megtámadott határozatokban írtaktól eltérő jogkövetkeztetés, minthogy a tényállás csupán annyit rögzít, hogy a terhelt által elvett dolgok a két sértett közös tulajdonában álló ingatlanban voltak.

[46] A felülvizsgálati indítvány és a Legfőbb Ügyészség szerint a terhelt nem követett el magánlaksértést. Az előbbi esetében azért, mert menekülése közben nem lopási céllal lépett a magánlaksértés sértettjének ingatlanába, utóbbi szerint pedig azért, mert a magánlaksértés tárgyi és alanyi feltételei nem különültek el a lopási cselekménytől.

[47] Ezzel szemben az irányadó tényállás – a váddal egyezően – azt rögzíti, hogy a második részcselekmény elkövetése során a terhelt a lopás sértettjeinek háza előtt meglátta az ott elhaladó rendőrautót, ezért az összekészített dolgokat hátrahagyva a szomszédos telken keresztül kísérelt meg elmenekülni oly módon, hogy a sértett tulajdonában álló ingatlan udvarára a kerítésen keresztül éjjel átmászott, ahol végül a rendőrkörök elfogták.

[48] A lopás és a magánlaksértés sértettjei tehát nem azonosak – két különböző ingatlanra történt a bemenetel –, így törvényes a felrótt két bűncselekmény valódi halmazatának megállapítása is.

[49] A felülvizsgálati indítványban írtakkal kapcsolatban a Kúria rámutat, hogy a magánlaksértés nem célzatos bűncselekmény, annak védett jogi tárgya a magánlakás sérthetlensége, az úgynevezett házijog. Jelen esetben a terhelt magatartása tényállásszerű volt, amikor éjjel a sértett tulajdonában álló ingatlanra annak akarata ellenére bement.

[50] Nem tévedett tehát az eljáró bíróság, amikor a terhelt terhére rótt cselekményeket folytatólagosan elkövetett lopás büntette kísérletének [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (4) bekezdés b) pont] és magánlaksértés büntettének [Btk. 221. § (2) bekezdés a) pont] minősítette azzal, hogy – amint arra a Legfőbb Ügyészség a másodfokú ítélettel összefüggésben helyesen utalt – a Btk. 370. § (4) bekezdés b) pontjának valóban nincs ba) alpontja. A kiszabott büntetés törvényes, enyhítésére nincs törvényi ok [Be. 649. § (1) bekezdés b) és c) pont].

[51] A Kúria rámutat, hogy a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés], a jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható [Be. 659. § (1) bekezdés]. Ebből adódóan felülvizsgálatban nincs mód az elvett dolgok értékének, a szakértői bizonyítás módszerének és eredményének vitatására.

[52] Ekként a Kúria a terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva – miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a megtámadott határozatot a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsulésen eljárva, a Be. 655. § (1) bekezdése szerint öt hivatásos bíróból álló tanácsban, a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[53] *A döntés elvi tartalma*

Ha a természetes vagy a folytatólagos egység keretébe tartozó valamely részcsselekményt jogilag súlyosabban kell értékelni, ez általában az egész bűncselekmény minősítésére kihat. Ennek az az indoka, hogy a bűncselekményi egységnek szükségszerűen magán kell viselnie alkotóelemeinek ismérveit.

IV.

[54] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[55] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételt előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételt előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Molnár Ferencné dr. s.k. a tanács elnöke, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. előadó bíró, Dr. Bartkó Levente s.k. bíró, Dr. Horváth Péter s.k. bíró, Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő

BÉ